

**"КОЛАБОРАТИВНІ" АКАДЕМІЧНІ ПРОГРАМИ У БРИТАНСЬКИХ,
ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ВНЗ ЯК ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У
ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ (ЄВРОМОВИ,
АКАДЕМАСПЕКТ) (СТУПЕНІ – ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
У ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ)**

"Коллаборативные" программы – регламентированный элемент в реализации учебно – образовательного процесса в британских вузах. В реализации "коллаборативных" программ регламентировано изучение модульных курсов – фрагментов программ в вузах - "партнерах": на территории Великобритании / экстерриториально (в континентальных западно – европейских странах, США, Канаде). "Коллаборативная" реализация – акмеологическая в отношении педагогических субъектов: студентов, слушателей, аспирантов; лекторов, тьюторов, инструкторов.

В процессах реализации "кооперированных" программ студентами осуществляется развитие умений: академического (англоязычного) обще-

ния; адаптации к альтернативному (вузовскому, культурологическому, бихевиористическому, производственному) медиуму; перспективного мобильно – поискового трудоустройства (в филиалах ТНК – британских, европейских). В результате “изучения” “трансевропейских” программ выпускники британских вузов на рынке ТР – “априори”: глобализированно эрудированные, тренированные, информированные, конкурентно максимально способные.

Концептуальные термины: “коллаборативные” (кооперированные, партнерские, трансевропейские/континентальные) академические программы, вузы – диверсифицированный медиум, педагогическая социализация, адаптированная академическая коммуникация.

“Collaborative” Programs – is a regulated element in realization of Instruction – Educational Process at British Universities. In realization of “Collaborative” Programs is regulated Learning of Modular Courses- programs fragments in “partner” Universities: in/outside Britain (in continental West European countries, USA, Canada). “Collaborative” realization – is acmeologic for agents: Students, PG Students; Lecturers, Tutors, Instructors.

In processes of realization of “Cooperative” Programs by Students are being developed skills of: academic (English Language) Communication; adapting to the alternative (academic, social, behavioral, production) media; strategic search placement (in affiliations of TN Corporations – British, European). As results in realization of “TransEuropean” programs British alumni are – “apriori”: globally educated, trained, informed, competitive/

Conceptual Terms: “Collaborative” (cooperative, partner, trans-European / continental) academic programs, diversified University media, pedagogic socialization, adapted communication.

Ініціація, імплементація раціональних, ефективних інструктивних технологій – предмет у програмах наукових досліджень, здійснених у сфері “дидактичної методології”. Автори педагогічно – методичних публікаційних матеріалів у галузі “дидактичного менеджменту” (імплементація комунікативних іноземномовних педтехнологій) (викладання англ. мови як іноземної): Першукова О. [1]; Семенець О.Є. [2]; Степенко Г. [3]; Тараненко І. [4]; Тарнопольський О.Б. [5], [6]; Хоменко Л.Я. [7].

Цілі у написанні статті – здійснення дослідження у сфері реалізації інтеграційно форматованих, комунікативно орієнтованих педтехнологій (розвиток умінь у спілкуванні “академічною англійською мовою”) у системі ВО у Великобританії; здійснення ідентифікації щодо методологічного статусу “коллаборативних” програм як академічно – дидактичних, культурологічно – розвивальних, адаптаційно – бихевиористичних, комунікативно – реалізаційних елементів у структурі навчально – освітнього процесу у британських, західноєвропейських ВНЗ.

“Коллаборативні” академічні програми – специфічно – атрибутивні у реалізації навчально освітнього процесу у системі британських ВНЗ (уні-

верситетського типу). Магістерську, докторську економічні програми (здобуття ступенів MSc, PhD; варіанти у експлікації академічної програми - "Економічні науки", "Функціонування економічних систем у період транзиту (період реформ)") реалізують у колективах викладачів у 8-ми шотландських ВНЗ: університетах у Абердині, Данді, Единбурзі, Глазго, Стерлінзі, Стретклайді (район у Глазго); "Геріот - Уатт" – університеті, університеті св. Андрія. "Шотландську економічну програму" – інноваційних педагогічно – технологічних характеристик: 1) реалізують у режимі "фул - тайм" (класичному стаціонарному); 2) структурують із 2-ох ступеневих елементів – магістерського курсу, докторської програми (інтегрованих курсів – ступенів у структурі програми); 3) академічний термін у реалізації магістерського курсу- 1-річний, форми у здійсненні академічного контролю у кінці реалізації магістерського курсу – написання екстенсивного есе (8-10 тис. слів), екзаменаційне тестування (тестувальні основи – навчальні матеріали, які викладають у процесах реалізації 5- ти дисциплінарних курсів); 4) вивчення дисциплінарних курсів, здійснення програм наукових досліджень в інституті магістратури - продовжують реалізувати в інституціях аспірантури на ступені здійснення програм докторських досліджень; академічні елементи магістерського курсу інкорпоровано до структури докторської програми; 5) академічний термін у реалізації докторської програми – 3-річний (1+2; магістерський термін + докторський 2- річний термін), пререквізити у процесах здобуття наукового ступеня "доктор філософії" – академічний прогрес у вивченні магістерського курсу, написання і подання до захисту докторської дисертації [8, с. 1-2].

Форматування програми "коллаборативною" – базові процеси у:

1. консолідації академічного потенціалу у реалізаторів програми – у процесах викладання здійснюють інтеграційне комбінування "академічних зусиль" у навчально – науковій діяльності лекторів, тьюторів, консультантів, методистів, інструкторів, менторів, IT – працівників – академпрацівників факультетів економічних наук у 8- ми шотландських університетах (загальна кількість університетів у Шотландії);
2. інтеграційному використанні інформаційно – технологічних, інформаційно – бібліотечних ресурсів у шотландських університетах (інформаційно – технологічні системи у ВНЗ у Шотландії об'єднано у структурі загальноуніверситетської інформаційно – технологічної системи – the Joint Academic Network (JANET), функціонування загальноуніверситетської мережі – мультиплікація можливостей у використанні локальних інформаційно – технологічних мереж у ВНЗ у Великій Британії, європейських країнах; у бібліотечних фондах у шотландських ВНЗ імplementовано схеми інформаційно – технологічного пошуку інформаційних матеріалів – on – line computer search facilities;
3. вивченні слухачами в інституті магістратури, учасниками – реалізаторами докторської програми лекційних програм, запропонованих виклада-

чами – авторами лекторських курсів, у шотландських ВНЗ (А. Регламентований вступний курс (52 контактні год.): Математика, економетрія (2-тижневий, відвідування - регламентоване); Б. Регламентовані "ядрові" курси (к-ть курсів – 3; курсовий термін – 50 контактних год.): 1) Мікроекономіка ("координатор курсу" (к.к.) – викладач – методист, ун-т св. Андрія); 2) Макроекономіка (к.к. – викладач – методист, муніципальний ун-т у Глазго); 3) Методи у здійсненні "кількісного" аналізу (к.к. – викладач – інструктор, ун-т в Единбурзі); В. Елективні курси (пропозиції - 12-ти, селекціонування - 3-ох; курсовий термін – 25 контактних год.): 1) Економічні процеси: ринок трудових ресурсів (к.к. – викладач – реалізатор, ун-т у Стерлінзі); 2) Економічне трансформування у східноєвропейських країнах (к.к. – викладач – реалізатор, ун-т "Геріот - Уатт"); 3) Актуальні питання: процесуальне економічне трансформування (подвійний академстатус модульного курсу: континуальний – продовження попереднього, автономний; перелік питань - модернізований періодично (щороку); зарахування студентів до складу академгруп - консеквентне (із складу попередньої академгрупи), комплементарне; к.к. – викладач – реалізатор, ун-т "Геріот - Уатт"); 4) Міжнародні фінанси (к.к. – викладач – фінансист, регіональний ун-т у Стретклайді); 5) Середовище, енергетичні, мінерально – сировинні ресурси (к.к. – викладач – реалізатор, регіональний ун-т у Стретклайді); 6) Економічні теоретичні, методологічні концепції (розгляд питань: виникнення класичної економічної теорії, політичної економії; Адам Сміт і класична система; Кейнс: епістемологічні, методологічні, економічні питання; виникнення макроекономічної теорії у 2-ій половині ХХ ст.; к.к. – викладач – реалізатор, ун-т "Геріот-Уатт"); 7) Виробничі організації (к.к. – викладач - спеціаліст у галузі менеджменту, ун-т св. Андрія); 8) Міжнародні торговельні операції (к.к. – викладач – маркетолог, муніципальний ун-т у Глазго); 9) Фінансова економіка (к.к. – викладач – фінансист, ун-т в Абердині); 10) Макроекономіка (ускладнений курс) (к.к.- викладач – реалізатор, муніципальний ун-т у Глазго); 11) Мікроекономіка (ускладнений курс) (к.к. - викладач – реалізатор, ун-т в Единбурзі); 12) Методи у здійсненні "кількісного" аналізу (ускладнений курс) (к.к. – викладач – спеціаліст у галузі статистики, ун-т в Единбурзі);

4. ідентифікації студентами, докторантами експертних рівнів у викладачів - контрактників у шотландських ВНЗ, стандартів у системі академічної культури, імplementованої у шотландських ВНЗ; слухачі в інституціях магістратури, докторанти – члени "елітарного" шотландського академічного співтовариства; Единбурзький ун-т - засновано у 1583 р., соціальні (економічні) науки (ф-т соціальних наук) – вивчають понад 700 слухачів післядипломних курсів, 270 слухачів – реалізатори програм наукових досліджень; шотландські науковці – продовжувачі традицій у розвитку

економічних наук – засновників класичної економічної теорії Адама Сміта, Девіда Х'юма, у фокусі у здійсненні актуальних економічних досліджень шотландськими ученими – прикладна економічна теорія, аналіз процесів інтенсифікованого економічного розвитку, питання щодо побудови системи "соціальної економіки";

5. диверсифікації у реалізаційній локалізації навчального процесу (реалізаторів докторських програм рееструють у 2-ох із шотландських наукових центрів, у період реалізації магістерського курсу – зараховують до академконтингенту у Единбурзькому ун-ті, у період реалізації програми докторських досліджень – зараховують до ун-ту, у складі викладацького персоналу якого- супервізор – профільний науковий консультант; у період реалізації усієї програми докторських досліджень відбувається адаптація суб'єктів до університетських колективів, типів академмедіуму – участь у семінарських засіданнях, "наукових читаннях" в уік – енди, спеціалізованих наукових конференціях; докторанти здійснюють програми дисертаційних досліджень у дубльованих контактних системах (інструктовані 2-ма консультантами) (консультанти – експерти-представники альтернативних університетів), генеральне здійснення програми – у системі "докторанти – адміністратори програми - консультанти";
6. організації діалогічної (паритетної) академічної комунікації у системах: "слухачі /докторанти – лектори, академконсультанти" у транснаціональних (трансбританських) масштабах.

Екстрауніверситетське середовище у реалізації програми – екологічне середовище у Шотландії – морське узбережжя, регіони озер і гір ("шотландські низини і вершини"), адміністративно – академічний медіум в Единбурзі – будівлі шотландського парламенту і Единбурзького університету (розміщені поряд).

"Колаборативна" реалізація академічних програм здійснюється в аспектах – національному, транснаціональному (кооперація у академічній діяльності – викладачів у британських, європейських університетах).

Магістерську програму "Європейська урбанізація" (здобуття ступенів "Магістр гуманітарних наук"), яку пропонують у Лестерському університеті, реалізують відповідно до принципу: "Чотири університети – моноєвропейська програма". 1- річну програму "магістерських студій" реалізують у 2-ох європейських університетах, у процесах локалізації (проживання) у 2-ох містах – історичних центрах (екстер'єр – архітектурний ландшафт у європейських містах).

Елементи у структурі магістерської програми – регламентовані модульні курси (к-ть курсів - 3): 1) "Методи, способи" (розгляд питань – урбаністика як наукова система, античне місто як явище, середньовічна археологічна наука, сучасна урбаністична наука, соціальна/ просторова сегментація, урбані-

стичний імідж); 2) "До – сучасна європейська урбаністика" (розгляд питань – середньовічна урбаністична економіка, місто і "влада", місто і культура, урбаністична ідентичність, урбаністичний ландшафт, Реформація і Просвітництво); 3) "Сучасні європейські міста" (розгляд питань – процеси індустріалізації, соціальний медіум, структурування у резидентних секторах, житлове будівництво, міський ландшафт, урбаністична модернізація, інклюзія/ ексклюзія).

Меню спеціальних елективних курсів (пропозиція – 10-ти, селекціонування – 3-ох) – 1) "Античне містобудування"; 2) "Європейські міста"; 3) "Вікторіанські міста" (у період правління королеви Вікторії); 4) "Урбаністична географія (1900 – XXI ст.)"; 5) "Соціальна географія"; 6) "Урбанізація і транспортні системи"; 7) "Планування: утопічні міста (використання художньо-літературних матеріалів)"; 8) "Дублін: планування, експансія"; 9) "Урбаністичний імідж: модернізм"; 10) "Архітектурні форми у західноєвропейських містах" [9, с.12].

Семестр I – вивчення регламентованих курсів у академмедіумі (університетському) – базової інституції, Семестр II – вивчення селекційних курсів у академмедіумі – університетів – реципієнтів.

Інституції – реципієнти: "центр історичної урбанізації", Лестерський ун-т (спеціалізація викладачів у галузі історичної урбанізації), ф-т географічних наук, Дублінський ун-т (спеціалізація учених у галузі урбаністичних наук), ф-т історичних наук, Стокгольмський ун-т (ун-т глобалізаційний, "екстра – класу" у Швеції), ф-т історичних наук, Лейденський ун-т (ун-т "прем'єр – класу" у Нідерландах, специфічний – розвиток модернізованої IT – інфраструктури, авангардний статус у галузі реалізації програм історичних досліджень). Академічне спілкування у Семестрі I – англійською мовою, у Семестрі II – англійською/національними мовами. Преференції щодо локалізації в інституції у Семестрі II - визначають з урахуванням факторів: експертні рівні, спеціалізаційні напрями у діяльності викладачів [10, с.2-3].

Обсяг магістерських дисертаційних досліджень – 20.000 слів.

Вивчення трансконтинентальної програми ідентифікують – як "унікальні можливості у пізнанні євроконтиненту", реалізаційний процес – як "динамічний і когнітивний", програмовий зміст – "інноваційний; інтердисциплінарний; євроурбаністичний".

Оскільки дистантні параметри у реалізації програми – специфічні, здійснюють використання комп'ютерно – конференційних систем, організують "віртуальні" семінари у кіберпросторі, відеолекції учених – експертів, профільних фахівців.

Часткове фінансування у реалізації програми (транспортні витрати) – із загальноєвропейських фондів (пр. "Сократ", 1996–8рр.).

Висновки

1. "Колаборативні" (кооперативні) академічні програми, які реалізують у системі британських – західноєвропейських ВНЗ (університетських ти-

- пів), – засоби у консолідації наукового потенціалу, ідентифікації експертних рівнів у реалізаторів – лекторів, тьюторів, інструкторів.
2. Викладання модульних курсів здійснюють відповідно до принципів: академічно – спеціалізаційних, профільно – професійних, у ротацийному режимі; вивчення модульних курсів – відповідно до принципів: розв'язання академічних, професійних проблем, у селекційному режимі.
 3. У процесах реалізації "колаборативних" програм здійснюють процеси: формування умінь у студентів, слухачів, реалізаторів докторських дослідницьких програм у комунікації європейськими мовами (академічне спілкування); реалізаційні елементи у структурі навчально – освітнього процесу у британських, континентальних західноєвропейських ВНЗ – комунікативні (академічне спілкування англ., національними європейськими мовами – селекційне).

Перспективи у здійсненні подальших наукових досліджень – у реалізації компаративно – аналітичних педагогічних дослідницьких програм: використання комунікативно-орієнтованих педтехнологій, конструювання інтеграційних (компоненти: економічні, бізнес-, комунікативні, менеджмент-, маркетингові, культурологічні) довготермінових, короткотермінових академічних програм у ВНЗ в Україні, Великій Британії.

Література

1. Першукова О. Європейська багатомовність в освіті // Шлях освіти. – 2000. – №4. – С. 24–26.
2. Семенець О.Є. Викладання іноземних мов і нове мислення // Проблеми вищої школи. – 1991. – Вып. 73. – С. 5–12.
3. Степенко Г. Співробітництво в галузі вивчення іноземних мов // Шлях освіти. – 1996. – №1. – С. 43–44.
4. Тараненко І. Європейський досвід двомовного навчання // Шлях освіти. – 1997. – №4. – С. 19–22.
5. Гарнопольский О.Б. Интенсивные курсы английского языка в Украине и США: черты сходства и различия // Иноземні мови. – 1996. – №4. – С. 44–47.
6. Гарнопольский О.Б. Пути интенсификации обучения иностранному языку в неязыковом вузе // Проблеми вищої школи. – 1991. – Вып. 73. – С. 85–90.
7. Хоменко Л.Я. Нові методи навчання на Заході // Иноземні мови. – 1998. – №1. – С. 32–35.
8. Scottish Doctoral Programme & Masters Degrees in Economics (Economics and Finance / Economics of Transition). 8p.
9. Graduate Studies in Economic and Social History (MA in International Economic History; MA in Urban History; M Phil, PhD by Thesis)/ Leicester University, 20p.
10. MA in European Urbanisation. Leicester University, 6p.